

Samenvatting onderzoek werkwijze

De kracht van werken met kerken

Hoe kerken samen met gemeenschappen armoede aanpakken en blijvende verandering brengen

Al meer dan vijftig jaar werkt Tearfund samen met lokale kerken in ruim vijftig landen om mensen te helpen zelf op te staan uit armoede en onrecht.

Het model dat Tearfund gebruikt om met lokale kerken samen te werken heet Church and Community Transformation (CCT). Het begint met een bijbelgerichte training die kerken toerust om zich actief in te zetten voor hun gemeenschap. Ze

leren de middelen te herkennen die ze al bezitten en kiezen activiteiten die de meeste impact hebben.

Voor sommige gemeenschappen betekent dit een beroepsopleiding; andere starten spaar- en steungroepen of bouwen voorzieningen zoals scholen. Via CCT werken kerken en gemeenschappen samen aan een blijvende, duurzame verandering van levens.

90%

Meer dan 90 procent van de mensen die in CCT-gemeenschappen wonen, voelt zich thuis, vertrouwt anderen en gelooft dat ze verandering kunnen brengen in hun eigen leven.

Introductie

Uit onderzoek en uit de verhalen die we hoorden van gemeenschappen waarmee we samenwerken, weten we dat CCT een groot verschil maakt. We wilden dat verschil meten en laten zien welke impact CCT heeft op het leven van mensen en hoe waardevol de veranderingen zijn die gemeenschappen doormaken.

Daarom liet Tearfund het **grootste onafhankelijke onderzoek** uitvoeren uit haar geschiedenis. We werkten samen met State of Life (stateoflife.org) – externe specialisten in het meten van welzijn en sociale waarde – en lieten onze bevindingen toetsen door een economisch adviseur van de Britse overheid.

Het onderzoek was grootschalig en vernieuwend.

In 2022 werd de eerste fase afgerond in vier Afrikaanse landen. In 2023 en 2024 volgden nog eens vier landen, onder meer in Azië en in grote steden als Lagos en Dhaka. In totaal zijn de conclusies gebaseerd op gegevens van meer dan 15.000 mensen uit 486 gemeenschappen in acht landen.

Dit onderzoek leverde een uitzonderlijke hoeveelheid gegevens op uit zeer uiteenlopende contexten wereldwijd. We vergeleken het welzijn van mensen die actief deelnemen aan CCT, mensen uit dezelfde gemeenschap die niet deelnemen, en mensen uit gemeenschappen waar CCT nog niet gestart is. De verschillen waren opvallend: we vonden overtuigend en consistent bewijs van de veranderende kracht van CCT.

De resultaten tonen aan dat CCT blijvende, positieve veranderingen teweegbrengt die diepgaand, duurzaam en van grote waarde zijn.

Wat is welzijn?

Tearfund begrijpt dat armoede elk aspect van het leven raakt en direct invloed heeft op het welzijn van mensen. Welzijn gaat niet over wellness-trends, maar over hoe mensen hun leven ervaren: of ze in hun dagelijkse behoeften kunnen voorzien, betekenisvol kunnen bijdragen aan hun omgeving en hun eigen toekomst kunnen vormgeven.

Welzijn laat zien hoe het met ons gaat – als individu, gemeenschap en samenleving. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) ziet welzijn als een belangrijke maatstaf voor maatschappelijke vooruitgang, omdat het de aandacht vestigt op wat er echt toe doet: mensen, de aarde en toekomstige generaties.

Hoe hebben we welzijn gemeten?

In dit onderzoek gebruikten we levensvreugde als belangrijkste graadmeter. Deze maat laat zien hoe mensen hun leven als geheel beoordelen, op basis van wat voor hen persoonlijk belangrijk is. Daarnaast onderzochten we 28 andere indicatoren van welzijn – economisch, ecologisch, persoonlijk, sociaal en spiritueel – om een volledig beeld te krijgen. Dat omvatte bijvoorbeeld of iemand een goede gezondheid heeft, zich gewaardeerd voelt door familie of gelooft dat hij of zij invloed heeft op het eigen leven.

Wat is het meten van sociale waarde?

Bij het meten van sociale waarde wordt een geldwaarde toegekend aan niet-materiële verbeteringen, zoals welzijn. Het is geen werkelijk inkomen, maar een manier om de maatschappelijke waarde van positieve verandering zichtbaar te maken en te vergelijken met de kosten. In dit onderzoek gebruikten we de WELLBY-benadering om de impact van CCT op levensvreugde om te rekenen naar geldwaarde.

Robuuste methodologie

De resultaten zijn gebaseerd op een statistische benadering, 'regressieanalyse', waarmee we de invloed van CCT konden isoleren, rekening houdend met factoren zoals leeftijd, geslacht en opleidingsniveau.

Ons onderzoek laat zien dat CCT...

- levenslang positieve verandering teweegbrengt
- duurzame en diepgaande effecten heeft
- grote maatschappelijke waarde creëert
- de lokale kerk versterkt

📷 Het leven van Usufu veranderde toen hij betrokken raakte bij CCT. Hij onderhoudt nu zijn gezin als landbouwtechnicus en leert andere boeren nieuwe vaardigheden in Malawi.

Foto: Shalom Media/Tearfund

Belangrijkste bevinding

CCT zorgt voor een positieve, levenslange transformatie

Mensen die in CCT-gemeenschappen wonen, zijn meer tevreden met hun leven en ervaren meer welzijn – economisch, ecologisch, persoonlijk, sociaal en spiritueel.

- Inwoners van CCT-gemeenschappen zijn aanzienlijk tevredener met hun leven dan mensen in gemeenschappen zonder CCT. Het verschil is groot: wonen in een CCT-gemeenschap vergroot de levenstevredenheid net zo sterk als het verschil tussen wél genoeg te eten hebben en regelmatig honger lijden. Onderzoek laat zien dat meer levenstevredenheid samenhangt met betere mentale en fysieke gezondheid, meer veerkracht en sterkere relaties. Onze bevindingen bevestigen dat.
- Mensen in CCT-gemeenschappen scoren hoger op 26 welzijnsindicatoren, verdeeld over economische, ecologische, persoonlijke, sociale en spirituele dimensies. **Ze voelen zich gezonder, hechter verbonden met hun gemeenschap en optimistischer over hun toekomst** dan mensen in gemeenschappen zonder CCT.
- De verschillen zijn zichtbaar in gevoelens én gedrag. Mensen in CCT-gemeenschappen nemen actief stappen om hun leven te verbeteren en anderen te helpen. Ze investeren vaker in middelen zoals vee, land of kleine bedrijven, wat zorgt voor stabielere inkomens en minder armoede. Ook belijden ze vaker hun geloof, helpen ze mensen in nood, zetten ze zich in voor het milieu en werken ze samen aan projecten als de bouw van klinieken, wegen of waterpunten.

Op pagina 5 ziet u het verschil dat CCT maakt op 26 welzijnsindicatoren.

Deze vergelijking is gebaseerd op bevindingen uit ons eigen onderzoek. Het verschil in de gemiddelde tevredenheid met het leven tussen mensen die in CCT-gemeenschappen wonen en mensen die in gemeenschappen zonder CCT wonen, bedraagt 0,9 op een schaal van 0 tot 10. Het verschil in tevredenheid met het leven tussen mensen die nooit of zelden zonder voedsel zitten en mensen die soms of vaak zonder voedsel zitten, bedraagt eveneens 0,9.

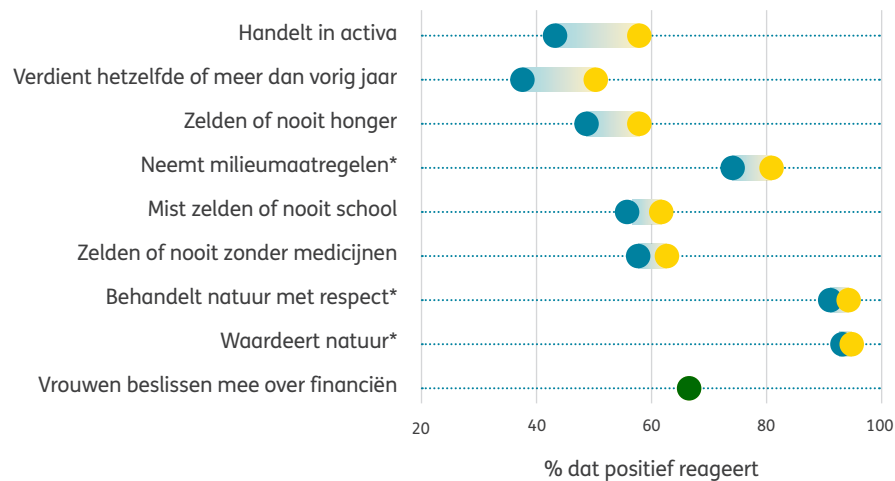

📷 Na de dood van haar man en vader heeft Obi* nieuwe kracht gevonden om haar familie te onderhouden dankzij haar lokale kerk in Nigeria.
Foto: Samuel Attah Ojima/Tearfund

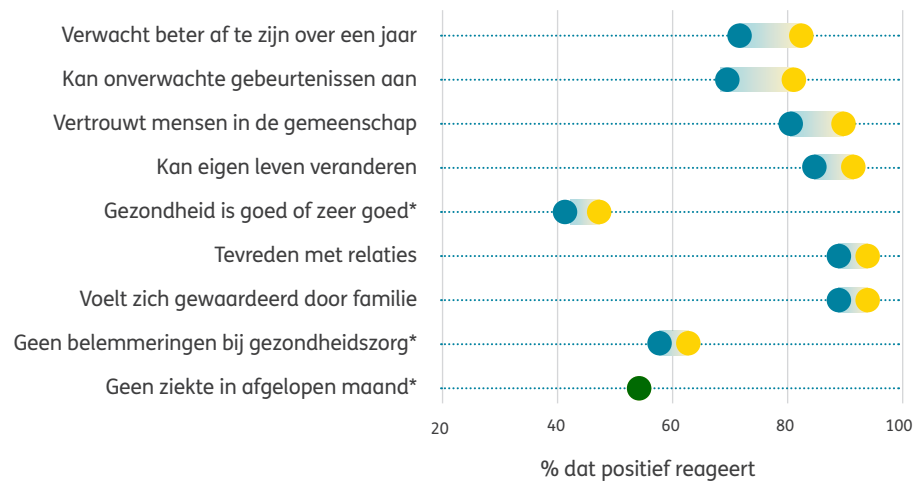
*Naam veranderd om haar identiteit te beschermen

Naast een hogere levensvreugde maakt CCT ook een verschil op 26 andere welzijnsindicatoren!

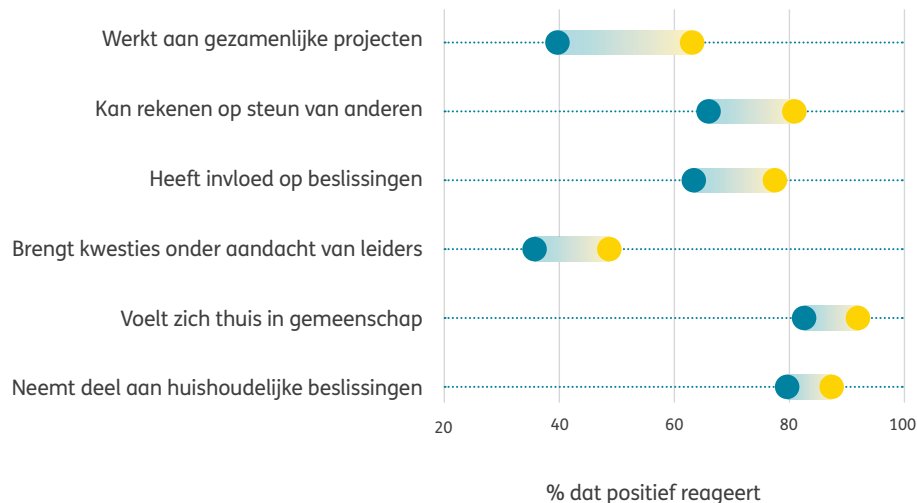
Economisch en milieu [gem. = +7 pp]

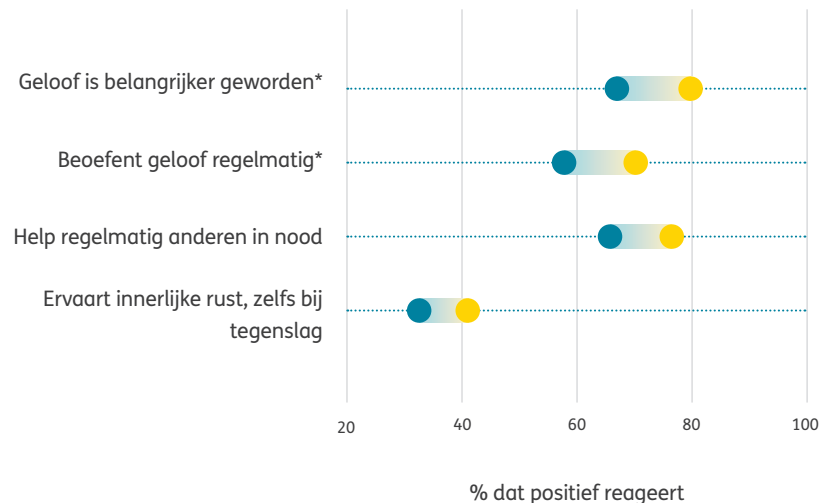
Persoonlijk [gem. = +7 pp]

Sociaal [gem. = +14pp]

Spiritueel [gem = +12pp]

Belangrijkste bevindingen

CCT zorgt voor blijvende en verstrekkende veranderingen

CCT heeft een langdurig, duurzaam en diepgaand effect. Het is het sterkst merkbaar bij deelnemers, maar verspreidt zich ook naar de bredere gemeenschap.

- Mensen die kort of juist meerdere jaren aan CCT deelnemen, laten zien dat de **veranderingen snel beginnen en langdurig blijven**. Het welzijn in CCT-gemeenschappen is hoger vanaf het begin van het traject en **blijft jarenlang positief beïnvloed**.
- CCT stimuleert mensen om verantwoordelijkheid te nemen voor hun weg uit armoede, zowel persoonlijk als binnen de gemeenschap. Het legt de nadruk op **samenwerking tussen kerk en gemeenschap**. Zo ontstaan positieve veranderingen die de hele gemeenschap raken. **Zelfs inwoners die niet direct deelnemen aan CCT ervaren een hoger welzijn** dan mensen in gemeenschappen zonder CCT.
- **CCT werkt in verschillende contexten**. Het verhoogt het welzijn ongeacht stedelijk of landelijk gebied, christelijke meerderheid of minderheid, of continent, zoals Afrika of Azië.

“Door samen te werken met en via kerken en gebruik te maken van onze aanpak voor kerk- en gemeenschapstransformatie verandert het leven in Rwanda. Elke dag hoor ik over gemeenschappen die samenwerken om hun leven te verbeteren en zichzelf uit de armoede te halen. Prijs God!”

Emmanuel Murangira,
Landendirecteur – Rwanda

📷 Ngendahimana Salthie leidt een kerk die met haar gemeenschap werkt aan verandering in Burundi
Foto: Paul Mbonankira/Tearfund

Belangrijkste bevindingen

CCT levert veel waarde en hoog maatschappelijk rendement

De toegenomen levensvreugde in CCT-gemeenschappen is meer dan 20 keer groter dan alle middelen, tijd en geld die Tearfund, partners en gemeenschappen in het CCT-proces hebben geïnvesteerd.

CCT en lokale betrokkenheid

CCT is een proces dat door de gemeenschap wordt geleid en lokaal wordt gefinancierd. De bijbelstudies roepen deelnemers altijd op tot

actie, zodat zij middelen mobiliseren voor hun eigen behoeften. Gemiddeld leveren financiële en materiële bijdragen plus vrijwilligersuren per gemeenschap **€ 2.547 tot € 4.331 per jaar** op, en dat in gebieden waar veel armoede is.

Maatschappelijk rendement

Voor elke € 1 die Tearfund en partners investeren, wordt **€ 7 aan tijd en middelen van de gemeenschap vrijgemaakt**. Samen creëert dit **€ 154 aan sociale waarde** in termen van verbeterd welzijn. Dit komt overeen met een **maatschappelijk rendement van 1:21**.

Door deze sociale waarde te vermenigvuldigen met het aantal CCT-gemeenschappen in 2024, wordt geschat dat CCT dat jaar wereldwijd € 3,5 miljard aan sociale waarde heeft gecreëerd.

Wat is WELLBY?

WELLBY staat voor Wellbeing adjusted Life Year (welzijnsgecorrigeerd levensjaar). Eén punt stijging op een schaal van 0-10 gedurende één jaar voor één persoon wordt omgezet in een geldwaarde. Deze wordt aangepast aan de inkomensniveaus van de acht onderzochte landen. Zo kan de sociale waarde van CCT worden vergeleken met de kosten en het sociale rendement berekend.

Hoe CCT sociale waarde creëert in de gemeenschap

€1

Voor elke € 1 die Tearfund en partners investeren,

€7

... wordt € 7 aan tijd en middelen van de gemeenschap vrijgemaakt

€154

Samen creëert dit € 154* aan sociale waarde in termen van verbeterd welzijn.

*Dit komt overeen met een maatschappelijk rendement van 1:21.

Belangrijkste bevindingen

CCT versterkt de lokale kerk

Onderzoek in Bangladesh, Burundi, Malawi en Nigeria laat zien dat deelname aan CCT de gezondheid van kerken verbetert.

Wat is een gezonde kerk?

Een gezonde kerk zet zich actief in voor de gemeenschap, leeft integrale zending na en is goed toegerust om dit duurzaam te doen.

'A healthy church is one that is committed to bringing transformation to communities, through living out integral mission, and is well equipped and resourced to do so sustainably.'

- **78% van de CCT-kerken zag een stijging in kerkbezoek.** Kerken die deelnemen aan CCT zijn **gezonder** dan kerken die nog niet betrokken zijn.
- **Meer dan 8 van de 10** CCT-kerken ondernemen acties om te voorzien in de behoeften van hun gemeenschap, tegenover minder dan 5 van de 10 kerken zonder CCT.

- Een meerderheid van de CCT-kerken werkt **samen met andere kerken** aan gezamenlijke projecten, meer dan het dubbele van kerken zonder CCT.
- Meer dan 70% van de CCT-kerken zag het afgelopen jaar een **toename in kerkbezoekers en giften**.

📷 Anmun Musa in Nigeria verbouwt maïs via CCT, wat hem een duurzaam inkomen oplevert.
Foto: Samuel Attah Ojima/Tearfund

Praktijkvoorbeeld Pastor Chimombo

Pastor Chimombo begon haar bediening met een kleine groep van vijf of zes kerkleden die zich verzamelden onder een boom in hun gemeente in Malawi. Ze zag dat kerken en de gemeente niet goed samenwerkten, dat er wantrouwen was in het leiderschap en dat veel mensen het gevoel hadden dat ze niets konden veranderen aan hun leven.

Na haar opleiding in CCT inspireerde ze de gemeente om hun eigen kracht te ontdekken. Ze werkte samen met lokale leiders en andere kerken om de samenwerking te verbeteren. Door iedereen aan te moedigen deel te nemen aan de zelfhulpgroepen van de kerk, verspreidde CCT zich verder in de gemeente.

De zelfhulpgroepen werden een plek om kennis te delen over duurzame en betaalbare landbouw. De leden leerden mbeya-mest maken, een goedkoper en duurzamer alternatief voor kunstmest. Via een doorgeefprogramma

kregen sommige leden geiten, waarmee ze geld verdienden voor schoolgeld en huishoudelijke uitgaven.

CCT stimuleerde ook zorg voor het milieu. De deelnemers legden jaarlijks boomkwekerijen aan en deden mee aan een biogasproject, waarbij organisch afval werd omgezet in mest en brandstof. **Hierdoor namen houtgebruik, ontbossing en luchtvervuiling af.**

Pastor Chimombo zag vooral de geestelijke verandering. Haar kerk groeide tot meer dan 90 leden en kreeg een nieuw gebouw.

‘Ik heb met eigen ogen gezien hoe mensen die niets konden doen, niet eens baden en de hoop hadden verloren, nu in staat zijn om te prediken, met hun eigen handen te werken en vrijelijk aan de kerk te geven, waaronder de bouw van de kerk waar we nu samenkomen.’

‘Ik kreeg geen materiële zaken maar kennis, en dat is duurzamer. CCT heeft ons open gesteld en ons laten zien dat we dingen kunnen veranderen’

Pastor Chimombo

 Pastor Chimombo inspireerde haar gemeente in Malawi om verandering te realiseren door CCT

Foto: Shalom Media/Tearfund

Praktijkvoorbeeld Florence

Florence voelde zich wanhopig en hopeloos. Ze leefde van landbouw en veeteelt om haar gezin van zeven te onderhouden, maar had niet altijd genoeg te eten. Haar kinderen konden niet altijd naar school en na de hiv-diagnose maakte ze zich zorgen over haar gezondheid en toekomst.

Haar leven veranderde toen ze zich aansloot bij een zelfhulpgroep en deelnam aan CCT. Pastor Chimombo nodigde haar uit om mee te doen, en al snel gingen veel deuren voor haar open. **Ze kreeg hoop en haar leven veranderde volledig.**

Via CCT leerde de gemeenschap van Florence om goed voor het milieu te zorgen. Ze startten een biogasproject, gefinancierd door Tearfund, waarbij organisch afval werd omgezet in mest en brandstof. Florence hoefde geen hout meer te verzamelen, waardoor tijd en energie werden bespaard en ontbossing en luchtvervuiling werden beperkt.

Ze leerde ook betere landbouwtechnieken, zoals het maken van meststoffen, waardoor haar oogst verbeterde. Ze plantte diverse gewassen zodat haar gezin altijd genoeg te eten had en investeerde in vee. Inmiddels heeft haar gezin drie melkkoeien, drie geiten, twee varkens en tien kippen, wat extra inkomen opleverde voor schoolgeld en verbeteringen aan het huis.

Haar geloof werd sterker door de regelmatige bijeenkomsten van de zelfhulpgroep, die haar spiritueel en praktisch ondersteunden. Ze kreeg vertrouwen in zichzelf en voelde zich vrij om met anderen om te gaan en te leren, ondanks haar hiv-status.

Florence's leven veranderde volledig door de deelname van haar gemeenschap aan CCT. Ze heeft nu hoop voor de toekomst, een stabiel inkomen en een tevreden, gelukkig en vroom leven.

Ik wil ervoor zorgen dat we meer vrouwengroepen krijgen waar we elkaar kunnen leren om ons leven te veranderen'
Florence

 Florence werd door het programma geïnspireerd om te investeren in vee, en heeft daardoor extra inkomen voor haar gezin.
Foto: Shalom Media/Tearfund

Juliet uit Bangladesh is via haar kerk getraind in rampenpreventie. Ze deelt haar kennis met de rest van haar gemeenschap.
Foto: Shahadat Hossain/Tearfund

Conclusie

CCT werkt. Het verandert levens. Dankzij dit programma kunnen mensen opstaan uit armoede.

Ons onderzoek laat zien dat CCT duurzame veranderingen brengt voor individuen, kerken en gemeenschappen. Op economisch, ecologisch, persoonlijk, sociaal en spiritueel gebied zijn CCT-gemeenschappen beter af dan gemeenschappen zonder CCT. Deze voordelen worden al vroeg in het proces zichtbaar en blijven aanwezig naarmate mensen langer deelnemen. De effecten verspreiden zich van de directe deelnemers naar de bredere gemeenschap.

CCT benut lokale middelen en mobiliseert de gemeenschap. Dit levert enorme sociale voordelen op en een hoog sociaal rendement, meer dan 20 keer de kosten.

Tot nu toe hebben meer dan 40.000 kerken wereldwijd CCT geïmplementeerd. In 2024 heeft dit naar schatting **€ 3,5 miljard aan sociale waarde** opgeleverd.

Juliet leerde over rampenpreventie bij haar kerk in Bangladesh. Ze deelt nu haar kennis met de gemeenschap en helpt anderen beter voorbereid te zijn op noodsituaties.

² Gebaseerd op het maatschappelijke rendement van €x per gemeenschap, vermenigvuldigd met

Praktijkvoorbeeld

Prossy

Prossy groeide op in een arm gezin, waar vaak niet genoeg te eten was en naar school gaan meer uitzondering dan regel was. Toen ze zelf moeder werd, bleef armoede een constante uitdaging. Het was elke dag een strijd om haar gezin te onderhouden.

Op zoek naar een betere toekomst verhuisde Prossy met haar gezin naar Lwengo. Daar kwam ze in aanraking met het evangelie en sloot zich aan bij een kerk die door Tearfund wordt getraind om armoede aan te pakken.

Via de kerk volgde Prossy een levensveranderende training. Ze leerde met andere ogen naar haar situatie te kijken en ontdekte mogelijkheden die ze wél had. Iemand in haar omgeving verbouwde koffie en ze besloot: dat ga ik ook doen.

Prossy kreeg landbouwtraining en leerde alles over koffieteelt, van planten tot oogsten. Ze sloot zich aan bij een spaargroep die door de kerk was opgezet. Met haar spaargeld kocht Prossy 800 koffieplantzaailingen. Ze bedacht een irrigatiesysteem om regenwater op te vangen en te gebruiken in droge periodes.

Het resultaat was verbluffend. Haar aantal koffieplanten groeide van 800 naar 2.000. Ze kon zelfs mensen inhuren om haar te helpen bij planten en oogsten. Dankzij haar nieuwe vaardigheden kunnen haar kinderen nu naar school en heeft het gezin een beter dagelijks leven.

www.tearfund.nl

info@tearfund.nl

030 69 69 600

Joseph Haydnlaan 2a,

3533 AE Utrecht

IBAN NL32 ABNA 0501 0303 01

tearfund